

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

TUŽITELJ

protiv

DRAŽENA ERDEMOVIĆA

SLUČAJ BR. IT-96-22-PT bis

ZAPEČAČEN DOKUMENT

DODATAK «A»

ZAJEDNIČKOM ZAHTJEVU ZA POSTUPANJE PO
SPORAZUMU O IZJAŠNJAVANJU O KRIVICI SKLOPLJENOM IZMEĐU
DRAŽENA ERDEMOVIĆA I TUŽITELJSTVA

SPORAZUM O IZJAŠNJAVANJU O KRIVICI

Uvod

1. Ovo je Sporazum o izjašnjavanju o krivici sklopljen između optuženog Dražena Erdemovića koga predstavljaju njegovi branitelji, Jovan Babić i Nicola Kostić, i Tužiteljstva. Svrha ovog Sporazuma jeste da strane u Sporazumu u cjelini razjasne prirodu i posljedice izjašnjavanja o krivici po gdina Erdemovića, kao i da bi se stranama u Sporazumu i Pretresnom vijeću pomoglo zajamčiti da je ovaj Sporazum o izjašnjavanju o krivici u skladu sa pozitivnim odredbama Pravila ovoga Suda.
2. Uvjeti sporazuma su sljedeći:

Izjašnjavanje o krivici

3. Dražen Erdemović se slaže da će se pozitivno izjasniti o krivici za kršenje zakona i običaja rata kako mu se to stavlja na teret u Optužnici, a da će, u zamjenu, Tužiteljstvo, tokom procesa odmjeravanja kazne, odbaciti alternativne optužbe po kojima se optuženom na teret stavlja i zločin protiv čovječnosti.

4. Dražen Erdemović se slaže da će se pozitivno izjasniti o krivici za krivična djela koja mu se stavljaju na teret jer je činjenično kriv, te potvrđuje punu odgovornost za svoje postupke koji su predmet gonjenja Optužnice.

Priroda prijestupa

5. Dražen Erdemović razumije da se izjašnjava krivim za kršenje zakona i običaja rata koji mu se stavljaju na teret pod sljedećim: kršenje zakona i običaja rata predstavlja kršenje odredaba međunarodnog prava koje se odnose na način ratovanja. Takva krivična djela variraju u težini od uništavanja historijskih spomenika do ubistava i bombardovanja nebranijenih gradova. S druge strane, zločin protiv čovječnosti predstavlja napad na civilno stanovništvo koji je po prirodi rasprostranjen ili sistematičan i koji se, u normalnim okolnostima, izvodi na masovnom principu. To krivično djelo može također biti počinjeno i protiv pripadnika sopstvenog naroda ili zemlje. Zločin protiv čovječnosti je, dakle, teži oblik krivičnog djela nego što je to kršenje zakona i običaja rata.
6. Dražen Erdemović razumije da Tužiteljstvo mora dokazati izvan svake razumne sumnje svaki od sljedećih elemenata kršenja zakona i običaja rata koji su kažnjivi po odredbama člana 3 Statuta Suda, i koji su prepoznati u odredbama člana 3 (1) (a) (ubistvo) Ženevskih konvencija:
 - (a) postojanje protivpravnih djela počinjenih u kontekstu oružanog sukoba,
 - (b) postojanje žrtava u svojstvu lica koja nisu uzela aktivno učešće u ratnoj situaciji,
 - (c) činjenicu da su žrtve preminule,
 - (d) činjenicu da je smrt nastupila zbog posljedica protivpravnih djela u kojima je optuženi uzeo učešće,
 - (e) činjenicu da je za vrijeme ubijanja, optuženi imao namjeru da ubije ili da nanese tešku tjelesnu povredu žrtvama.

U ovom slučaju, namjera da se počini ubistvo je bazirana na činjenici da je optuženom bilo naređeno da pobije žrtve, te da je on donio svjesnu odluku da slijedi takve naredbe da bi izbjegao mogućnost da ga se ubije. Pod zakonima Suda, u momentu kada je optuženi donio odluku da slijedi takve naredbe i kada ih je potom i izvršio, time je formirao namjeru da ubije i počini krivično djelo, unatoč činjenici da je slijedio naređenja nadređenih i da je postupao pod prisilom. Nadalje, Dražen Erdemović razumije i potvrđuje, kako stoji u stavu 13 ovog Sporazuma, da naređenje nadređenog, kako stoji u članu 7, stav 4, Statuta Suda, kao i stanje prisile pod kojim se nalazio, ne čine potpunu odbranu od optužbi koje mu se stavljaju na teret, ali da mogu biti smatrane olakšavajućim okolnostima tokom procesa odmjerenja kazne.

7. Dražen Erdemović također razumije da ukoliko bude proglašen krivim za zločine protiv čovječnosti koji su kažnjivi po članu 5 (a) (ubistvo) Statuta Suda koji mu se stavljaju na teret, Tužiteljstvo mora dokazati izvan svake razumne sumnje svaki od sljedećih elemenata:
- (a) da je do postupka vrlo ozbiljne prirode došlo tokom oružanog sukoba,
 - (b) da je postupak učinjen u dijelu širokorasprostranjenog, masivnog ili sistematskog napada, ili djela usmjerenog protiv civilnog stanovništva,
 - (c) da je optuženi znao ili imao razloga da zna da njegovi postupci čine dio napada ili djela usmjerenog protiv civilnog stanovništva,
 - (d) da je žrtva podlegla,
 - (e) da je takva smrt uslijedila iz protivpravnog djelovanja optuženog,
 - (f) da je tokom ubijanja optuženi imao namjeru da ubije žrtvu ili joj nanese ozbiljnu tjelesnu povredu. (Strane su se dogovorile da je značenje koje se daje konceptu «namjere» ovdje istovjetno onome u stavu 6 (e) ovog Sporazuma).

Kazna

8. Dražen Erdemović i Tužiteljstvo priznaju da je odmjeravanje kazne u domenu Pretresnog vijeća, ali žele službeno zabilježiti njihova razmišljanja po tematici odmjeravanja kazne. Sa jedne strane, zbog razloga objašnjenih u stavovima 13 i 14 ovog Sporazuma, obje strane su mišljenja da je zatvorska kazna u trajanju od sedam godina primjerena ovom slučaju. Sa druge strane, Tužiteljstvo i Dražen Erdemović razumiju da Pretresno vijeće nije ničim vezano da postupi po ovom Sporazumu i da odmjeravanje zatvorske kazne zavisi samo i jedino od nahodjenja Pretresnog vijeća. Pretresno vijeće može i ne mora slijediti preporuke sadržane u ovom Sporazumu te optuženom može izreći kaznu bez obzira na odredbe ovog Sporazuma. Prema odredbama pravila 101 Pravilnika o postupku i dokazima ovog Suda, za kršenje zakona i običaja rata se može izreći kazna u trajanju do doživotne zatvorske kazne. Shodno odredbama pravila 101 za kršenje zakona i običaja rata se može izreći i doživotna zatvorska kazna.

Činjenična osnova

9. Dražen Erdemović i Tužiteljstvo su se složili da, ukoliko Tužiteljstvo nastavi sa izlaganjem dokaznog materijala, činjenice i navodi iz stavova 1 do 15 Optužnice od 22. maja 1996. godine bi bili dokazani izvan svake razumne sumnje i ne bi bili opovrgnuti od strane gđina Erdemovića.
10. Pri uspostavljanju činjenične osnove za sporazum o izjašnjanju o krivici, Tužiteljstvo je uzelo u obzir sljedeće:

- (a) iskaz istražitelja Jean-Rene Rueza tokom rasprave o kazni Draženu Erdemoviću održane 19. i 20 novembra 1996. godine,
 - (b) iskaz Dražena Erdemovića tokom rasprave o kazni održane 19. i 20 novembra 1996. godine,
 - (c) iskaz zaštićenih svjedoka tokom rasprave o kazni u ovom slučaju,
 - (d) dva ekspertna izvještaja zdravstvene komisije na temu psihološke procjene stanja gđina Erdemovića od 24. juna 1996. godine i 14. oktobra 1996. godine.
11. Dražen Erdemović priznaje da je dana 16. jula 1995. godine ili približnog tog datuma pucao i ubijao, i da je sa ostalim pripadnicima njegove jedinice i vojnicima iz druge jedinice učestvovao u pucanju i ubijanju nenaoružanih muškaraca muslimanske nacionalnosti na lokaciji poljoprivrednog dobra u Pilici, i da su ova grupna smaknuća prouzrokovala smrt stotina i stotina civila muškaraca muslimanske nacionalnosti. Dražen Erdemović i Tužiteljstvo priznaju da iz dokaznog materijala nije moguće zaključiti koliko je lica on zapravo ubio.
12. Dražen Erdemović priznaje da je njegovo učešće u grupnim smaknućima shodno narednjima nadređenih i da se bojao za sopstveni život ukoliko bi postupio suprotno tim naredbama. Nadalje, Dražen Erdemović priznaje da njegovo postupanje po narednjima nadređenih i činjenica da je postupao po prisilom ne čine potpunu odbranu od optužbi koje mu se stavljaju na teret, ali da mogu biti smatrane za olakšavajuće okolnosti tokom procesa odmjerenja kazne.
13. Tužiteljstvo priznaje da je Dražen Erdemović slobodnom voljom i na sopstvenu inicijativu sredstvima javnog oglašavanja prijavio krivično djelo za koje se izjašnjava krivim, da je sredstvima javnog oglašavanja priznao učešće u tim krivičnim djelima, i da je zahtjevao da se prebaci u nadležnost ovog Suda poradi daljeg pružanja informacija o krivičnom djelu i priznanja krivice za sopstvenu odgovornost za to krivično djelo.

Saradnja Dražena Erdemovića

14. Tužiteljstvo priznaje da je Dražen Erdemović pomogao Tužiteljstvu pružanjem vrijednih informacija u nekim od najbitnijih istraga koje Tužiteljstvo vodi, ali i svjedočenjem tokom ročišta u postupku po Pravilu 61 vezano za Optužnicu protiv Radovana Karadžića i Ratka Mladića. Dražen Erdemović se složio da će nastaviti sa pružanjem potpunih i istinitih informacija vezanih za događaje iz Optužnice. Osim toga, Dražen Erdemović se složio da će svjedočiti pred Sudom ukoliko to od njega zatraži Tužiteljstvo.
15. Strane u Sporazumu su se dogovorile da sve gorenavedene informacije i svako gorenavedeno svjedočenje mora biti potpuno istinito. To znači da Dražen Erdemović ne smije umanjiti sopstvene postupke niti izmisliti učešće drugih lica.

Obaveze i tumačenja Sporazuma od strane Tužiteljstva

16. U zamjenu za pozitivno izjašnjavanje o krivici za kršenje zakona i običaja rata od strane Dražena Erdemovića i njegovo potpuno izvršavanje svih obaveza preuzetih ovim Sporazumom, Tužiteljstvo se složilo:
- (a) Da Tužiteljstvo neće nastaviti gonjenje po alternativnoj tački Optužnice, tačka 1: zločin protiv čovječnosti, koje je kažnjivo prema odredbama stava 5 (a) (ubistvo) Statuta Suda, te da će predložiti Pretresnom vijeću odbacivanje ove tačke Optužnice tokom procesa odmjeravanja kazne,
 - (b) Da je Dražen Erdemović Tužiteljstvu pružio znatnu pomoć u smislu odredaba pravila 101 (B) (ii), kao što je navedeno u stavu 14 ovog Sporazuma,
 - (c) Da je Dražen Erdemović u vrijeme počinjavanja krivičnih djela koja mu se stavljaju na teret u Optužnici slijedio naredjenja nadređenih i bojao se za sopstveni život ukoliko ne bi izvršio te naredbe, te da se nalazio pod dovoljnim stepenom prisile da se pri odmjeravanju kazne može opravdati postojanje olakšavajućih okolnosti.
 - (d) Ukoliko se te olakšavajuće okolnosti uzmu u obzir u potpunosti i zajedno sa vrijednom pomoći koju je Dražen Erdemović pružio Tužiteljstvu i zajedno sa ostalim činjenicama i okolnostima vezanim za slučaj u pitanju, zatvorska kazna u trajanju od sedam godina bi bila odgovarajuća.
 - (e) Tužiteljstvo se složilo da će se obratiti Pretresnom vijeću po pitanju dužine trajanja kazne, te ovime izjavljuje da Tužiteljstvo smatra da je zatvorska kazna u trajanju od sedam godina odgovarajuća.

Odricanje prava

17. Dražen Erdemović je razumio da se pozitivnim izjašnjavanjem o krivici odriče sljedećih prava:
- (a) Prava da se negativno izjasni o krivici čime bi Tužiteljstvo bilo obavezno da tokom pravičnog i javnog suđenja dokaže izvan svake razumne sumnje optužbe po kojima ga Optužnica tereti,
 - (b) Prava da pripremi i izvede odbranu po tačkama Optužnice tokom takvog javnog suđenja,
 - (c) Prava da mu se sudi bez nepotrebnog odgađanja,
 - (d) Prava da mu se sudi u njegovom prisustvu, i prava na sopstvenu odbranu ili prava na pružanje pune pravne pomoći po sopstvenom izboru tokom takvog suđenja,
 - (e) Prava da tokom suđenja ispita ili da se u njegovo ime ispituju svi svjedoci koji svjedoče protiv njega, kao i prava na pribavljanje iskaza i ispitivanje svjedoka koji svjedoče u njegovu korist tokom suđenja pod istim uvjetima kao i svjedoci koji svjedoče protiv njega,
 - (f) Prava da ne biti primoran svjedočiti protiv sebe ni priznati krivicu.

Strane su se razumjele da se pozitivnim izjašnjavanjem o krivici optuženi ne odriče prava na pravnu pomoć od strane advokata tokom svih faza ročišta.

Izjava Dražena Erdemovića

18. Ja, Dražen Erdemović, sam pročitao ovaj Sporazum o izjašnjavanju o krivici, i svaki njegov dio pažljivo proučio sa mojim advokatom, Jovanom Babićem. Gđin Babić me je poučio o mojim pravima, opcijama na raspolaganju odbrane, kao i o posljedicama upuštanja u ovakav Sporazum. Osim odredaba sadržanih u ovom Sporazumu, nije mi ništa drugo obećano niti ponuđeno. Nadalje, nije mi priječeno niti sam natjeran da stupim u ovaj Sporazum. U ovaj Sporazum sam stupio zdravog uma, slobodnom voljom i po vlastitom nahodanju. Razumio sam i sopstvenom voljom se slažem sa svakom odredbom ovog Sporazuma.

Načinjeno osmog dana januara mjeseca hiljadudevestotinadevestiosme godine.

Dražen Erdemović
/potpisan/

Izjava advokata odbrane

19. Ja, Jovan Babić, sam advokat odbrane Dražena Erdemovića. Pažljivo sam proučio svaki dio ovog Sporazuma sa mojim klijentom. Osim toga, poučio sam mog klijenta o njegovim pravima, o opcijama na raspolaganju odbrane, o odredbama koje se tiču najduže moguće kazne, kao i o posljedicama upuštanja u ovakav Sporazum. Po mom znanju i razumijevanju, moj klijent je zdravog uma, a njegova odluka da sklopi ovaj Sporazum je upućena i donešena sopstvenom voljom.

Načinjeno trećeg dana januara mjeseca hiljadudevestotinadevestiosme godine.

Advokat odbrane:
Jovan Babić
/potpisan/

Ostalo

20. Osim gorenavedenih odredaba Sporazuma, Dražen Erdemović ili njegov advokat Jovan Babić i Tužiteljstvo nisu razmatrali dalja obećanja, razumijevanja niti dogovore.

Dražen Erdemović
/potpisano i datirano/

Viši tužitelj
Grant Niemann
/potpisano i datirano/

Advokat odbrane Dražena Erdemovića
Jovan Babić
/potpisano i datirano/

Tužitelj
Peter McCloskey
/potpisano i datirano/

UNREVISED